

РЕШЕНИЕ

№ 7329

гр. София, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 40 СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: СВЕТЛОЗАР Д. ДИМИТРОВ

при участието на секретаря ДЕСИСЛАВА ИВ. ПОПОВА
като разгледа докладваното от СВЕТЛОЗАР Д. ДИМИТРОВ Гражданско дело № 20231110167062 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на В. Л. С. срещу З. С. Т..

Ищецът твърди, че на 10.12.2018г. с ответника сключили договор за заем за сумата от 5600лв., която ищецът му предал, а той се задължил да върне на 11 месечни вноски, от които първа вноска 600лв. и десет вноски от по 500лв., платими до 15-то число на месеца. В чл. 5, ал. 4 от договора била уговорена неустойка при забава в плащането в размер на 0,5% за всеки ден забава върху просрочената сума, но не повече от 20% от стойността на заетата сума. Ответникът не погасил задълженията си, поради което за ищеца възникнал правен интерес от завеждане на иск.

Съобразно изложеното моли за постановяване на решение, с което ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от **5600лв.** – главница и **3360лв.** – неустойка за забава за периода 06.12.2020г.-06.12.2023г.

Ответникът е подал отговор на исковата молба **извън** законоустановения срок по чл. 131, ал. 1 ГПК. Твърди, че сключеният между страните договор е нищожен поради противоречие със закона поради системно осъществявана от ищеца незаконна лихварска дейност. Посочва, че неустойката е прекомерно висока и моли за нейното намаляване. Прави възражение за погасяване на вземанията с 3-годишна давност.

Съобразно изложеното, моли за отхвърляне на предявените искове.

Съдът, като съобрази събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и обсъди доводите на страните, намира следното:

Предявени са за разглеждане обективно кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД и 92, ал. 1 ЗЗД.

От ангажираните по делото доказателства се установява, че на 10.12.2018г. между ищеца, в качеството му на заемодател, и ответника, в качеството му на заемател, е сключен договор за заем за сумата от 5600лв., като подписите на страните са нотариално заверени. В чл. 1, ал. 2 от договора е уговорено, че заемодателят предава

на заемателя при подписване на договора, който служи като разписка, сумата от 5600лв., като ответникът не оспорва факта на предаването и получаването на сумата. Тъй като договорът за заем е реален, предаването на сумата е част от фактическия състав по сключването му. Ето защо, с оглед удостовереното в договора предаване на сумата, то следва, че между страните е възникнало заемно правоотношение.

Направеното от ответника възражение за нищожност на договора за заем поради противоречие със закона е неоснователно. Сключеният договор не влиза в колизия с императивни правни норми, като същият дори е безвъзмезден, предвид че няма уговорено възнаграждение за ползването на паричните средства. Отделно от това, наказателната отговорност е различна от гражданската такава, а и с ТР № 1/15.03.2024г. по тълк. дело № 1/2020г., ОСНК на ВКС, се прие, че предоставянето по занятие на заеми/кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, не представлява банкова дейност и нейното осъществяване без разрешение не осъществява състава на престъплението по чл. 252, ал. 1 от НК

В чл. 2, ал. 1 е уговорено, че заетата сума следва да бъде върната на месечни вноски, първата от които в размер от 600лв. до 15.01.2019г., и 10 равни месечни вноски от по 500лв., дължими до 15-то число на текущия месец. Съгласно правилото на чл. 154, ал. 1 ГПК, в тежест на ответната страна е да докаже положителния факт на плащането или погасяването на заема по друг начин, като същият не е ангажирал доказателства в тази насока. Предвид че е настъпила изискуемостта на всички вноски по заема, то предявеният иск следва да бъде уважен.

В чл. 5, ал. 4 от договора е уговорено, че при забава на плащането в уговорените срокове, заемателят дължи неустойка за всеки ден забава в размер на 0,5% върху просрочената сума на ден за съответното плащане, но не повече от 20% от стойността на заетата сума. Доколкото няма доказателства за плащането на заетата сума, то ответникът е изпаднал в забава и съответно дължи уговорената неустойка. Съдът намира, че тази неустойка не влиза в противоречие с добрите нрави (ТР № 1/2009г., ОСТК на ВКС) и не е прекомерно голяма в сравнение с претърпените вреди. Същата има уговорен краен предел, който е 20% от стойността на заетата сума, което е 1120лв. Следва да се има предвид, че законната лихва за забава по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, която е законната последица при забавено плащане, за претендирания от ищеца период е в по-висок размер от максималния размер на уговорената неустойка.

Предвид изричната клауза на чл. 5, ал. 4 от договора за максимална стойност на начислената неустойка от 20% от заетата сума, то следва, че дължимата неустойка може да достигне до 1120лв. Ето защо, искът по чл. 92, ал. 1 ЗЗД се явява основателен до този размер, а за разликата до пълния предявен от 3360лв. подлежи на отхвърляне.

Направеното от ответника възражение за погасяване на вземанията по давност не следва да обсъждано, тъй като е направено извън преклузивния срок по чл. 131, ал. 1 ГПК, в който смисъл е ТР № 1/2013г., ОСГТК на ВКС.

По разноските:

При този изход на спора, право на присъждане на разноски имат и двете страни съразмерно на уважената и отхвърлената част от исковете.

Ищецът е доказал разноски в размер на 358,40лв. за държавна такса и 600лв. за адв. възнаграждение или общо 958,40лв., от които следва да му се присъдят 718,80лв.

Ответникът не е доказал извършването на разноски.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 240, ал. 1 и чл. 92, ал. 1 ЗЗД З. С. Т., ЕГН: *****, с адрес: /населено място/, **да заплати на В. Л. С.,** ЕГН: *****, с адрес: /населено място/, сумата от **5600лв.**, представляваща главница по сключен между страните договор за заем на 10.12.2018г. с нотариално заверени подписи рег. № 17777 от нотариус С. Т., и сумата от **1120лв.**, представляваща неустойка за забава съгласно чл. 5, ал. 4 от договора, както и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **718,80лв.**, представляваща разноси по делото, като **ОТХВЪРЛЯ** иска по чл. 92, ал. 1 ЗЗД за неустойка за **разликата над уважения размер от 1120лв. до пълния предявен от 3360лв.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____